

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА
ШЕВЧЕНКА
ФАКУЛЬТЕТ ПСИХОЛОГІЇ
КАФЕДРА ПСИХОДІАГНОСТИКИ ТА КЛІНІЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ**

**«Особливості сновидчої реальності у людей,
що переживають втрату»**

**студентки IV курсу, II групи
Денісієвської Анни Євгенівни
Науковий керівник:
кандидат психологічних наук, доцент
Васьківська Світлана Василівна**

Київ 2014

АКТУАЛЬНІСТЬ:

Для людей з втратами сновидіння виступають як індикатори непережитої травмуючої події. Людина думає, що пережила горе, сновидіння видає дійсний стан речей.

Об'єкт дослідження – особистість, що переживає втрату.

Предмет дослідження – сновидча реальність у людей, що пережили втрату: здорова та невротична тенденція.

Мета – визначити особливості сновидчої реальності у людей, що пережили та переживають втрату.

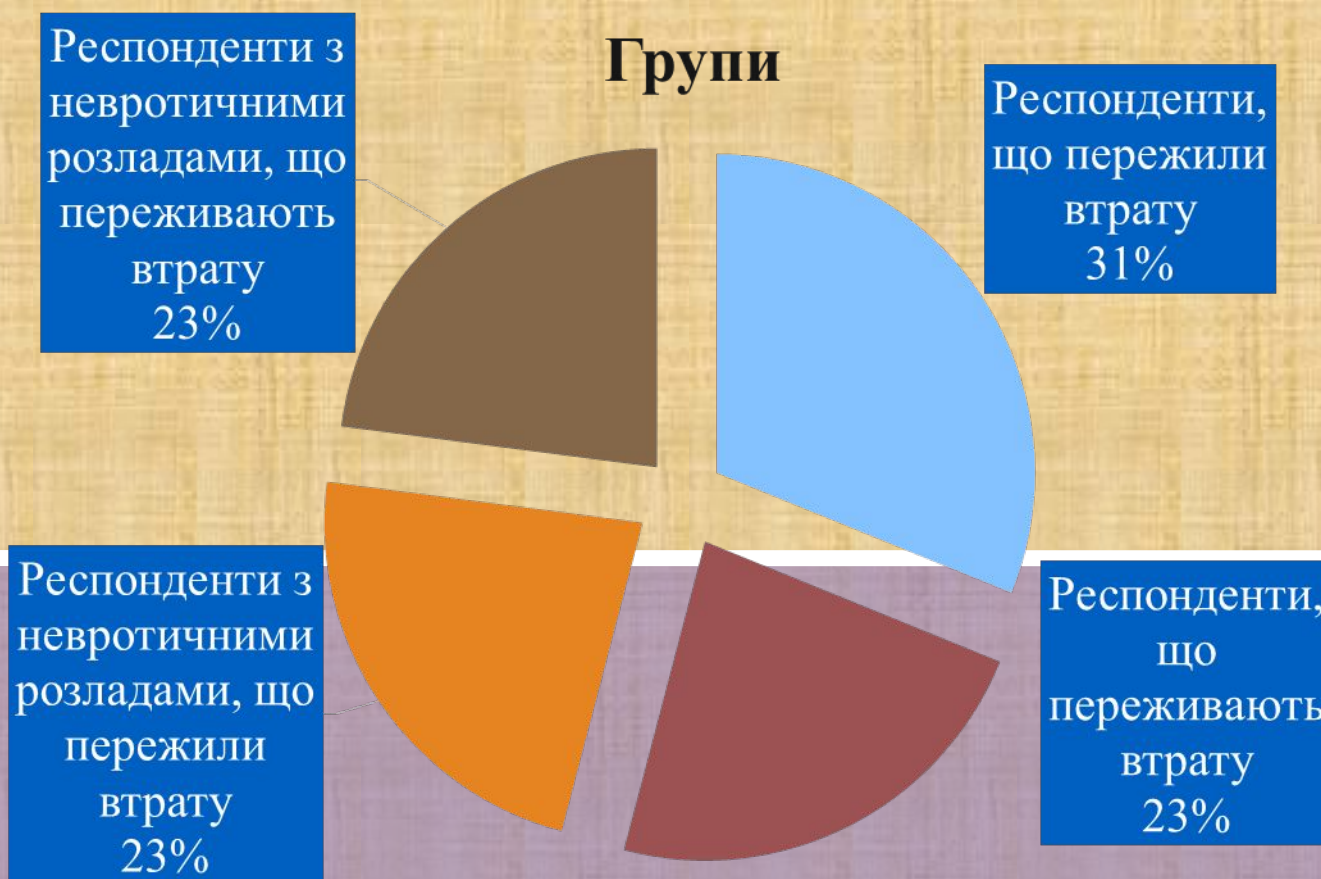
Завдання дослідження:

- 1) провести теоретичний аналіз проблеми переживання гострого горя;**
- 2) розробити дослідницький інструментарій для дослідження сновидчої реальності у людей, що переживають втрату: в нормі та при невротичних ускладненнях;**
- 3) порівняти зміст сновидчої реальності у людей, що переживають та пережили втрату;**
- 4) виділити індикатори переживання гострого горя та розробити рекомендації щодо конструктивного переживання втрати.**

Для досягнення дослідницьких цілей та завдань нами було використано методи та методики: теоретико-методологічного аналізу (метод критичного аналізу, метод узагальнення, метод систематизації досліджуваної проблеми на основі осмислення першоджерел), метод спостереження, інтерв'ю, анкетування, контент-аналіз, кількісний та якісний аналіз даних, клінічний опитувальник для виявлення та оцінки невротичних станів (К. К.Яхін, Д.М.Менделевич).

Дослідження проводилося серед пацієнтів з невротичними розладами КМКПЛ № 1 імені академіка Павлова, відділення №27 та студентів вищих навчальних закладів міста Києва. Вибірка складає **61** респондент: **28** пацієнтів і **33** респонденти зрілого віку.

Графік 1: Поділ вибірки

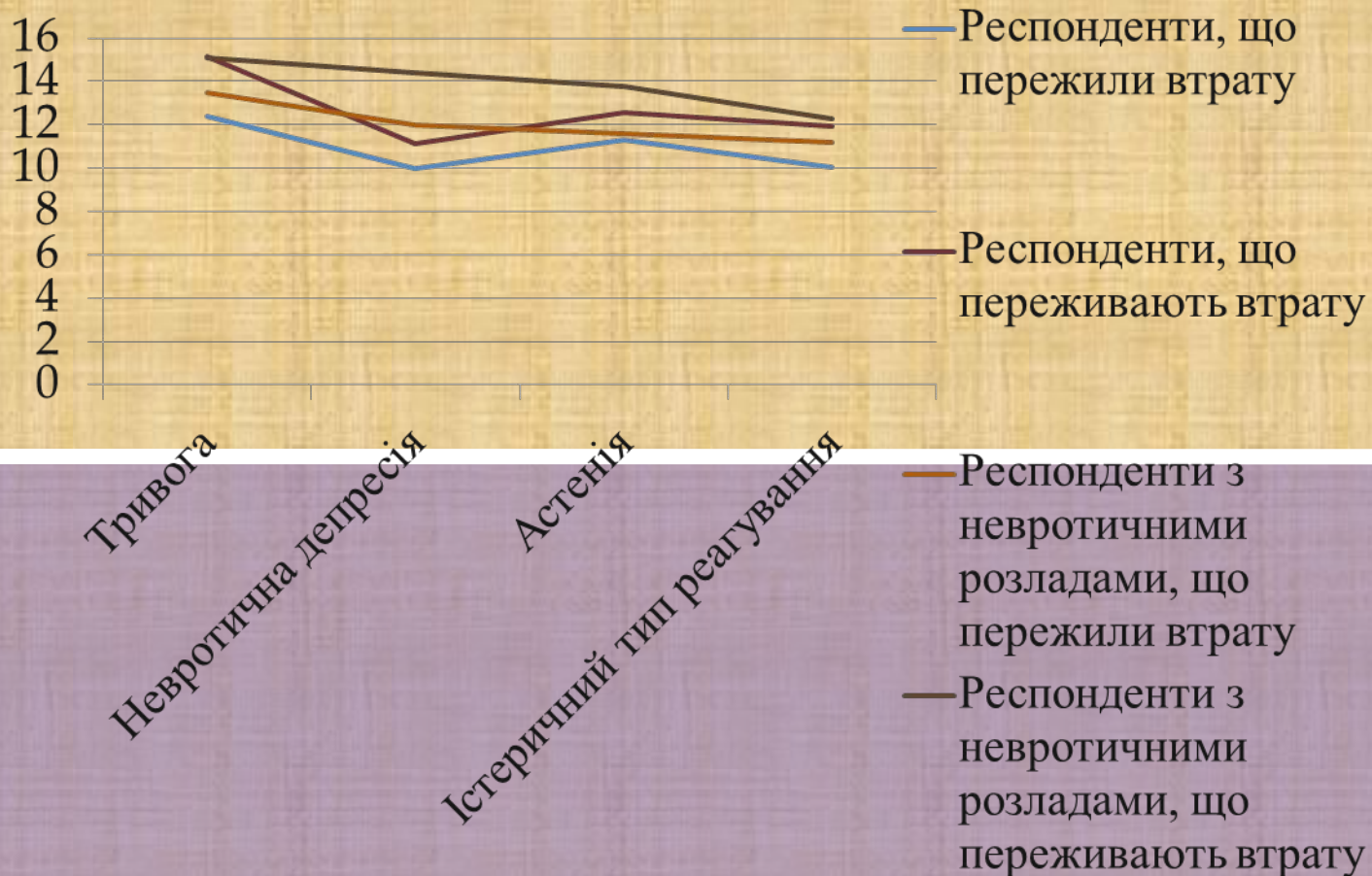

Графік 2: Виявлення невротичних станів

Графік 3: Виявлення невротичного змісту сновидінь

Таблиця 1: Зв'язок між невротичним станом та невротичним змістом сновидінь

	Тривога (сновидіння)	Невротична депресія (сновидіння)	Астенія (сновидіння)	Істерич. (сновидіння)	Обс.-фобіч. (сновидіння)	Вегетативні (сновидіння)
Тривога	,549**	,342**	,146	,351**	,257*	,309*
	,000	,007	,262	,006	,045	,015
	61	61	61	61	61	61
Невротична депресія	,479**	,535**	,152	,175	,266*	,062
	,000	,000	,241	,177	,038	,637
	61	61	61	61	61	61
Астенія	,242	,263*	,356**	,101	,247	,126
	,061	,041	,005	,440	,055	,333
	61	61	61	61	61	61
Істерич.	,530**	,276*	,103	,444**	,255*	,164
	,000	,031	,429	,000	,048	,207
	61	61	61	61	61	61
Обс.-фобіч.	,275*	,214	,095	,112	,264*	,021
	,032	,099	,465	,391	,040	,874
	61	61	61	61	61	61
Вегетативн	,361**	,545**	,288*	,420**	,310*	,381**
	,004	,000	,024	,001	,015	,002
	61	61	61	61	61	61

Таблиця 2: Статистично значущі відмінності між групами респондентів

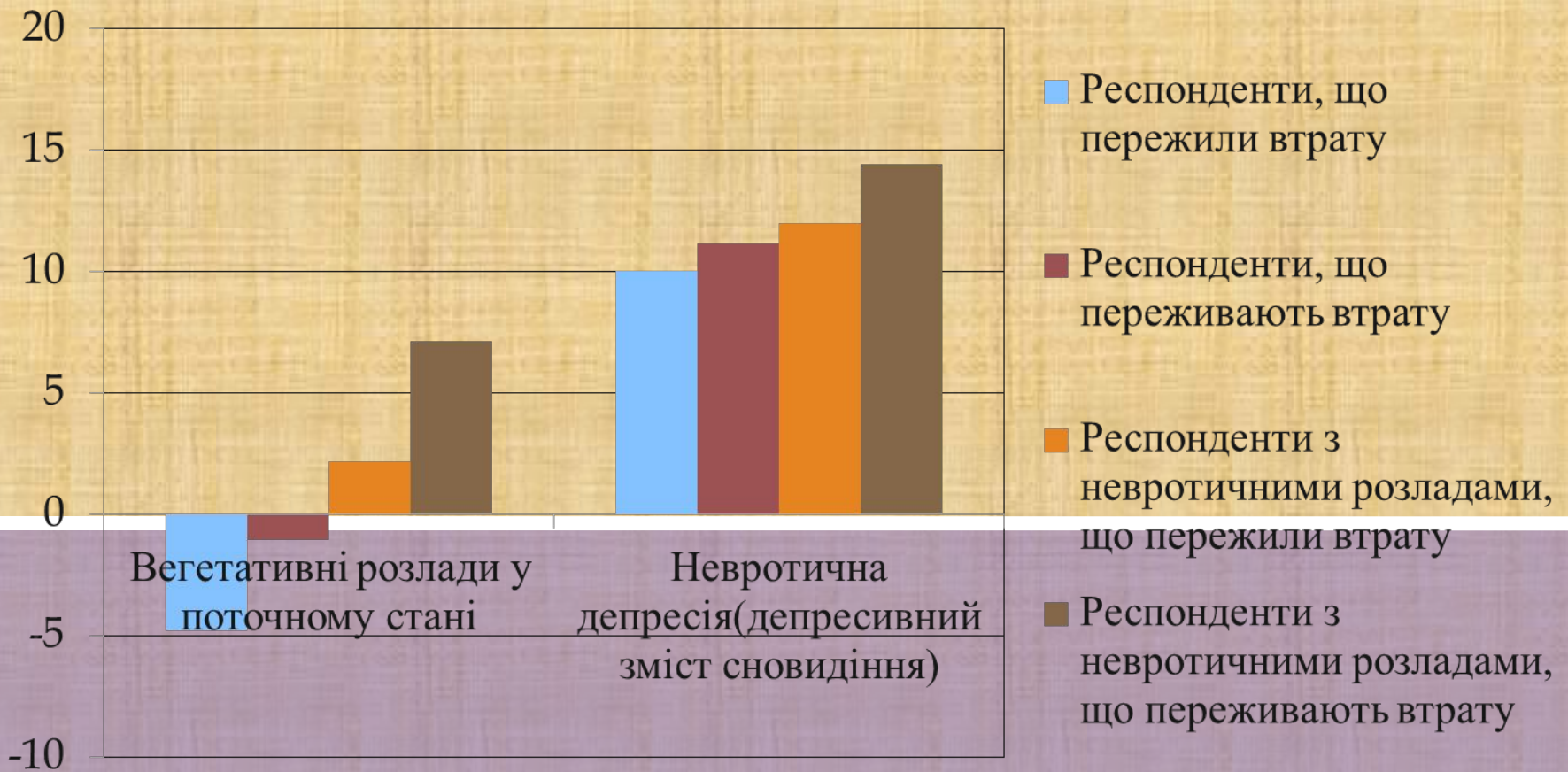
	Триво ога	Невр. депр.	Астен ія	Істер.	Об.- фоб.	Веге т.	Триво га (снов.)	Невр. депр. (снов.)	Астен ія (снов.)	Істер . (снов.)	Обю- фоб. (снов.)	Веget . (снов.)
Статисти чна значущіс ть	,066	,223	,115	,172	,801	,000	,088	,012	,115	,098	,328	,061

За критерієм Краскала-Уоллеса є статистично значущі відмінності.

Гіпотеза: $H_0: p > 0.05$ – немає відмінностей

$H_1: p \leq 0.05$ – є відмінності

Графік 4: Значущі відмінності між групами за невротичними станами та невротичним змістом сновидінь

Таблиця 3: Контент-аналіз сновидінь. Зміст сновидінь всіх груп:

	Респонденти, що пережили втрату	Респонденти, що переживають втрату	Респонденти з невротичним и розладами, що пережили втрату	Респонденти з невротичним и розладами, що переживають втрату
Зміст	Повсякденна проблематика	Напружена проблематика	Тривожна проблематика	Напружена проблематика

Висновки:

- 1.** Гіпотеза підтвердилась. Емпіричне дослідження показало, що переживання втрати символічно відображається у змісті сновидіння. У різних групах по-різному.
- 2.** Отримані значущі статистичні відмінності між групами, які пережили та переживають втрату за невротичним станом по шкалі вегетативні розлади – ті, хто переживають мають вищий показник.
- 3.** Отримані значущі статистичні відмінності між групами, які пережили та переживають втрату за невротичним змістом сновидінь по шкалі невротична депресія – ті, хто переживають мають вищий показник.
- 4.** Досліджувані, які переживають втрату на відміну від тих, що пережили, в сновидінні характеризуються наявністю стану безпорадності, катастрофізації, страху смерті, лякаючою нестабільністю.
- 5.** Встановлені індикатори переживання втрати у сновидінні та розроблені рекомендації щодо конструктивного переживання втрати.

Дякую за увагу!